

THE ROLE OF PUBLIC ART ACTIVITIES IN THE CULTURAL SPACE OF LAM SON SQUARE, HAC THANH WARD, THANH HOA

Le Van Tinh

Thanh Hoa University of Culture, Sports and Tourism

Email: levantinh@dvttdt.edu.vn

Received: 09/6/2025

Reviewed: 11/6/2025

Revised: 20/6/2025

Accepted: 24/7/2025

Released: 31/7/2025

This paper analyzed the role of public art activities at Lam Son Square – a central cultural space located in Hac Thanh Ward, Thanh Hoa. As a symbol of urban history and culture, Lam Son Square is an ideal venue for community-oriented artistic events. Through forms such as portrait drawing, calligraphy, living statues, pottery sculpting, and more, the art activities here not only enrich the spiritual life of local residents but also enhance aesthetic awareness, preserve, and promote traditional cultural values within a modern urban context.

Keywords: Art activities; Public art; Cultural space; Lam Son square.

---

1. Giới thiệu

Trong bối cảnh phát triển đô thị hiện đại, việc tổ chức các hoạt động mỹ thuật công cộng tại không gian mở đang trở thành xu hướng văn hóa mới nhằm nâng cao đời sống tinh thần, tạo dựng môi trường sống nhân văn và mang tính thẩm mỹ cao. Phường Hac Thành tỉnh Thanh Hóa là hạt nhân của trung tâm văn hóa – chính trị tỉnh Thanh Hóa; gắn liền với thành cổ Thanh Hóa dưới triều Nguyễn. Đây là nơi đặt các cơ quan đầu não qua nhiều thời kỳ lịch sử. Hiện nay, Hac Thành vẫn lưu giữ nhiều di tích và thiết chế văn hóa tiêu biểu. Trong đó, Quảng trường Lam Sơn là địa điểm lý tưởng để triển khai các hoạt động mỹ thuật công cộng.

Bài viết tập trung nghiên cứu các hoạt động mỹ thuật công cộng trong việc kiến tạo, duy trì và phát huy giá trị văn hóa – nghệ thuật tại không gian Quảng trường Lam Sơn. Thông qua việc khảo sát thực tế, phân tích các hoạt động mỹ thuật như triển lãm ngoài trời, sắp đặt nghệ thuật, biểu diễn tương tác và các hoạt động khác, bài viết làm rõ vai trò của mỹ thuật công cộng trong việc nâng cao thẩm mỹ không gian đô thị, kết nối cộng đồng và hình thành bản sắc văn hóa địa phương. Bài viết cũng đặt các hoạt động này trong mối tương quan với chiến lược phát triển văn hóa đô thị bền vững, nhấn mạnh khả năng tương tác giữa nghệ thuật và công chúng, đồng thời đưa ra một số khuyến nghị về chính sách và hướng phát triển phù hợp nhằm phát huy hiệu quả của mỹ thuật công cộng tại Quảng trường Lam Sơn trong tương lai.

2. Tổng quan nghiên cứu vấn đề

Một số công trình quốc tế như của Miles (1997) và Sharp et al. (2005) cũng nhấn mạnh rằng mỹ thuật công cộng (MTCC) có khả năng “hồi sinh” những không gian bị bỏ quên, thúc đẩy sự phát triển bền vững và tăng cường gắn kết xã hội. Như Sharp et al. phân tích: “Nghệ thuật công cộng không chỉ đơn thuần là sự trang trí; nó điều tiết các tương tác xã hội và có thể thúc đẩy đối thoại công dân.” (Just Art for a Just City, Urban Studies, 2005).

Mỹ thuật công cộng là một bộ phận quan trọng trong hệ sinh thái nghệ thuật đương đại, đóng vai trò kiến tạo không gian văn hóa đô thị và nâng cao trải nghiệm thẩm mỹ cho cộng đồng. Theo Nguyễn Thị Thu Hằng (2018), mỹ thuật công cộng không chỉ dừng lại ở giá trị nghệ thuật thuần túy mà còn là phương tiện truyền đạt thông điệp xã hội, kết nối cộng đồng và góp phần định hình bản sắc văn hóa địa phương: “MTCC là nghệ thuật vì cộng đồng, được đặt trong không gian sống của con người, phản ánh mối quan hệ tương tác giữa nghệ thuật, xã hội và kiến trúc cảnh quan” (Nguyễn Thị Thu Hằng, *Mỹ thuật công cộng trong đời sống đô thị Việt Nam hiện nay*, Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật, 2018).

Trong bối cảnh phát triển đô thị, nhiều nghiên cứu đã khẳng định vai trò của MTCC trong việc cải thiện chất lượng không gian công cộng. Theo Đặng Thị Hồng Nhung (2020), các hoạt động như vẽ tranh tường, sắp đặt, điêu khắc ngoài trời... không chỉ tạo điểm nhấn thẩm mỹ mà còn kích thích sự tham gia của cộng đồng vào đời sống văn hóa (Đặng Thị Hồng Nhung, *Vai trò của nghệ thuật thị giác trong không gian công cộng đô thị*, Tạp chí Mỹ thuật, 2020).

Theo Trần Việt Anh (2024). Nghệ thuật trong không gian công cộng, trong cùng một lúc, phải thực hiện 2 chức năng: vừa là nơi diễn ra các mối quan hệ trong tiếp xúc, liên lạc giữa các tầng lớp, các khu vực hay các nhóm xã hội; vừa là nơi trình bày các kiến thức về xã hội và con người theo phương thức thẩm mỹ [1]. (Trần Việt Anh, *Phát huy giá trị văn hóa truyền thống Thanh Hóa qua nghệ thuật điêu khắc trong không gian công cộng ở thành phố Thanh Hóa, Xứ Thanh đa dạng văn hóa và phát triển bền vững*, NXB Chính trị quốc gia sự thật, 2024)

Tại Việt Nam, mặc dù đã có một số nỗ lực thúc đẩy hoạt động mỹ thuật công cộng tại các thành phố lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, song hệ thống lý luận và ứng dụng thực tiễn ở các đô thị tỉnh lỵ như Thanh Hóa còn thiếu và chưa được quan tâm đầy đủ. Do đó, việc tiếp cận và nghiên cứu vai trò của MTCC tại những không gian văn hóa đặc thù như Quảng trường Lam Sơn là cần thiết, góp phần bổ sung cơ sở lý luận và thực tiễn cho lĩnh vực này.

3. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

3.1. Cách tiếp cận

Bài viết tiếp cận theo hướng nghiên cứu liên ngành giữa mỹ thuật, văn hóa học và quy hoạch đô thị. Trong đó, lấy cộng đồng làm trung tâm của hoạt động sáng tạo nghệ thuật và đánh giá không gian công cộng trên cả khía cạnh thẩm mỹ lẫn văn hóa – xã hội.

3.2. Phương pháp nghiên cứu

- *Phương pháp khảo sát thực địa*: Quan sát và ghi nhận đặc điểm không gian, lưu lượng người tham gia, hoạt động xã hội tại Quảng trường Lam Sơn.

- *Phương pháp phân tích tài liệu*: Nghiên cứu các văn bản quy hoạch, chiến lược phát triển văn hóa – nghệ thuật đô thị và tài liệu học thuật về mỹ thuật công cộng.

- *Phương pháp phỏng vấn bán cấu trúc*: Tham khảo ý kiến của nghệ sĩ, nhà quản lý văn hóa và người dân địa phương.

- *Phương pháp đánh giá mô hình*: Xây dựng các phương án hoạt động mỹ thuật công cộng trên cơ sở tổng hợp dữ liệu và đánh giá thực tiễn.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Mỹ thuật công cộng

Mỹ thuật công cộng (public art) là loại hình nghệ thuật được sáng tạo và trưng bày tại không gian công cộng với mục đích phục vụ cộng đồng, thúc đẩy tương tác xã hội và nâng cao chất lượng môi trường sống. Các hình thức phổ biến gồm: tượng đài, tranh tường, sắp đặt nghệ thuật, trình diễn, tác phẩm tương tác cộng đồng như nhân tượng và một số hoạt động trải nghiệm có tính tương tác với du khách, người tham gia trải nghiệm như: Vẽ ký họa chân dung; In tranh khắc gỗ mini; làm hoa giấy, hoa kẽm; Viết thư pháp; Vẽ và nặn gốm...

4.2. Tổng quan chung về mỹ thuật công cộng tại Việt Nam

Hoạt động mỹ thuật công cộng ở các thành phố lớn của Việt Nam, đặc biệt là ở Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh (TP.HCM), và Đà Nẵng, ngày càng phát triển và trở thành một phần quan trọng trong đời sống văn hóa đô thị. Các hoạt động này không chỉ góp phần làm đẹp cho không gian công cộng mà còn phản ánh các giá trị văn hóa, lịch sử và xã hội của đất nước. Dưới đây là một số hình thức hoạt động mỹ thuật công cộng đang diễn ra ở các thành phố lớn:

Trang trí không gian công cộng: Các tác phẩm nghệ thuật được lắp đặt tại công viên, quảng trường, hoặc các khu vực công cộng như tượng đài, bức tranh tường (mural art), và các tác phẩm điêu khắc. Ví dụ, bức tranh tường lớn ở quận 1 (TP.HCM) hay các tác phẩm điêu khắc tại công viên Tao Đàn.

Sự kiện nghệ thuật ngoài trời: Các lễ hội mỹ thuật, triển lãm và sự kiện nghệ thuật công cộng thường xuyên được tổ chức, như các sự kiện nghệ thuật đường phố, lễ hội ánh sáng, hay các cuộc thi vẽ tranh lớn như: Dự án nghệ thuật công cộng trên cầu đi bộ Trần Nhật Duật, Quận Hoàn Kiếm, Hà Nội, với các tác phẩm sắp đặt hoành tráng, như tác phẩm “Thủy cung” của họa sĩ Vũ Xuân Đông; tác phẩm “Tương lai” của Cán Văn Ân...

Sáng tạo mỹ thuật trong không gian đô thị: Các tác phẩm nghệ thuật công cộng còn giúp làm sống động không gian đô thị qua các dự án cộng đồng như "vẽ đường phố" (street art) hay các chương trình nghệ thuật tạo hình trong các tòa nhà, khu đô thị mới. Tác phẩm “ Cá chép vượt vũ môn” của nghệ sĩ Cán Văn Ân, tác phẩm “Sóng” của nghệ sĩ Lê Đăng Ninh đã gọi cho du khách những ký ức về những lớp sóng sông Hồng và cuộc sống của những người nơi đây.

Các dự án nghệ thuật và cộng đồng: Một số dự án mỹ thuật công cộng còn kết hợp với cộng đồng dân cư, như lớp học vẽ, các hoạt động sáng tạo cho thanh thiếu niên, nhằm phát triển nhận thức và giá trị thẩm mỹ trong cộng đồng.

Mỹ thuật trong giao thông và cơ sở hạ tầng: Một số thành phố đã áp dụng mỹ thuật công cộng vào các công trình giao thông, như những bức tranh trang trí trên cầu, đường hầm, hay trạm xe buýt, tạo nên không gian sinh động và sáng tạo hơn cho các khu vực giao thông. Với tác phẩm Aquarium của nghệ sĩ Vũ Xuân Đông gợi lên cảm giác như đang đi qua một đường hầm thủy cung hấp dẫn.

Hoạt động mỹ thuật công cộng ở Việt Nam không chỉ mang lại giá trị thẩm mỹ mà còn giúp gắn kết cộng đồng, nâng cao nhận thức về văn hóa và bảo tồn các giá trị lịch sử. Tuy nhiên, việc phát triển mỹ thuật công cộng cũng cần sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng, nghệ sĩ và cộng đồng để đảm bảo tính bền vững và sự hài hòa trong môi trường đô thị.

4.3. Tiềm năng và lợi thế của Quảng trường Lam Sơn khi tổ chức các hoạt động mỹ thuật công cộng

4.3.1. Tiềm năng và lợi thế

Quảng trường Lam Sơn là trung tâm chính trị – hành chính – văn hóa của phường Hạc Thành, tỉnh Thanh Hóa, nơi tổ chức các sự kiện lễ hội lớn, sự kiện văn hóa - nghệ thuật địa phương và quốc gia. Không gian rộng mở, cảnh quan đẹp và giá trị biểu tượng lịch sử tạo điều kiện thuận lợi cho việc triển khai các hoạt động mỹ thuật công cộng bền vững. Phía Tây giáp với ga tàu thuận tiện cho việc di chuyển giao thông của du khách ngoài tỉnh, phía Đông, phía Nam và phía Bắc giáp với các đường lớn, với hệ thống nhà hàng, khách sạn rất thuận tiện cho việc lưu trú và sinh hoạt của du khách cũng như người dân ở các vùng xa đến.

Các sự kiện tại quảng trường Lam Sơn thường thu hút đông đảo người dân tham gia, đặc biệt trong các dịp lễ hội, sự kiện chính trị của tỉnh. Tuy nhiên, mức độ tham gia và sự tương tác của người dân đôi khi còn hạn chế, chủ yếu do tính chất của các sự kiện thường nghiêng về hướng trình diễn, ít có sự tham gia trực tiếp của cộng đồng.

Quảng trường Lam Sơn có cơ sở hạ tầng tương đối hiện đại với các thiết bị âm thanh, ánh sáng phục vụ cho các sự kiện. Tuy nhiên, vẫn còn một số vấn đề về khả năng bố trí không gian, đặc biệt trong các sự kiện có quy mô lớn, khi lượng người tham gia đông.

Các sự kiện tại Quảng trường Lam Sơn thường được tổ chức vào các mốc thời gian cuối tuần một cách bài bản và chuyên nghiệp, với sự tham gia của đơn vị nghệ thuật, nhóm nhạc: Nhóm Họa Mi, nhóm Happy - Team Khánh Vân, nhóm (dân vũ) sức khỏe là vàng, câu lạc bộ: Câu lạc bộ (CLB) Zumba Mai Toàn, CLB Zumba Hoàng Anh, CLB Minh Phương Dance, ... Tuy nhiên, nội dung của các sự kiện mới thể hiện được các hoạt động ca múa nhạc, đang còn thiếu các hoạt động tương tác trực tiếp với khán giả, với du khách như các hoạt động mỹ thuật công cộng, du khách được tham gia trực tiếp trải nghiệm để tạo ra sản phẩm cho bản thân mình và cho cộng đồng.

Các sự kiện tại Quảng trường Lam Sơn phần nào phản ánh và tôn vinh văn hóa đặc sắc của tỉnh Thanh Hóa như những lễ hội truyền thống, các chương trình ca múa nhạc dân gian. Tuy nhiên, cần có nhiều sự kiện đậm chất văn hóa địa phương hơn để thu hút du khách và người dân tham gia một cách sâu sắc. Mặc dù Quảng trường Lam Sơn đóng vai trò quan trọng trong việc tổ chức các sự kiện văn hóa, nhưng cần có sự đổi mới, đa dạng hóa các loại hình sự kiện, nâng cao chất lượng tổ chức và tăng cường sự tham gia của cộng đồng để tạo ra một không gian văn hóa thật sự sống động và bền vững.

4.3.2. Các hoạt động mỹ thuật công cộng

Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh hóa được UBND thành phố Thanh Hóa (nay là phường Hạc Thành) giao cho thực hiện đề án hoạt động mỹ thuật công cộng tại

quảng trường Lam Sơn, phường Hạc Thành, tỉnh Thanh Hóa. Khoa Mỹ thuật phụ trách và triển khai thực hiện các hoạt động, với nguồn nhân lực là cán bộ giảng viên và sinh viên của khoa.

4.3.2.1. Hoạt động Nhân tượng

Hoạt động nhân tượng tại các điểm công cộng là một hình thức nghệ thuật biểu diễn, trong đó người tham gia hóa thân thành các nhân vật, tượng hoặc hình ảnh để tạo ấn tượng và thu hút sự chú ý của người qua lại.

Hình thức này không chỉ mang tính giải trí mà còn có thể mang ý nghĩa sâu sắc về nghệ thuật hoặc phản ánh các vấn đề xã hội. Nhân tượng có thể sử dụng các vật liệu như sơn, kim loại, vải, hoặc những yếu tố tự nhiên để làm cho trang phục và hình dáng thêm sống động. Các nghệ sĩ thường yêu cầu sự chú ý và đôi khi nhận được tiền thưởng từ người xem qua những "hóa thân" ấn tượng.

Điều quan trọng là hoạt động nhân tượng cần tuân thủ các quy định về an toàn, vệ sinh, và không gây cản trở giao thông hay làm ảnh hưởng đến sự thoải mái của người dân.

4.3.2.2. Hoạt động vẽ ký họa chân dung

Hoạt động vẽ ký họa chân dung ở các nơi công cộng là một hình thức nghệ thuật phổ biến, vừa mang tính sáng tạo, vừa kết nối cộng đồng. Các nghệ sĩ vẽ chân dung ở những không gian như công viên, quảng trường, hoặc các khu phố sầm uất thu hút sự chú ý của người qua lại. Đây không chỉ là cơ hội để các nghệ sĩ thể hiện tài năng mà còn là cách để họ giao lưu với công chúng, nhận những phản hồi và tạo dựng mối quan hệ. Tương tác trực tiếp với công chúng, các nghệ sĩ có thể làm việc ngay trước mặt khách hàng, giúp họ cảm nhận được quá trình sáng tạo, đồng thời tạo cơ hội cho người xem hiểu thêm về nghệ thuật vẽ chân dung. Người vẽ có thể học hỏi từ những người khác, chia sẻ kinh nghiệm và cải thiện kỹ năng qua việc thực hành trực tiếp. Các nghệ sĩ vẽ chân dung ở nơi công cộng thường có cơ hội tiếp xúc với những người đến từ nhiều nền văn hóa và tầng lớp khác nhau, từ đó làm phong phú thêm các tác phẩm của họ.

Vẽ tranh chân dung là một món quà đặc biệt và mang tính cá nhân cao, mang lại niềm vui và cảm xúc cho những người sở hữu nó. Các hoạt động này tạo ra sự kết nối giữa nghệ sĩ và công chúng, giúp mọi người hiểu thêm về nhau. Việc chứng kiến một nghệ sĩ làm việc trực tiếp có thể truyền cảm hứng cho những người khác, đặc biệt là trẻ em, để phát triển sở thích sáng tạo và nghệ thuật.

Tuy nhiên, các hoạt động vẽ chân dung ở nơi công cộng cũng có thể gặp một số thử thách, như không gian hạn chế, yếu tố thời tiết hoặc sự không ổn định về thu nhập đối với những người làm nghề tự do. Dù vậy, đây vẫn là một hoạt động nghệ thuật thú vị và có giá trị đối với cả nghệ sĩ lẫn công chúng.

4.3.2.3. Hoạt động viết thư pháp

Viết thư pháp ở nơi công cộng đã trở thành một hình thức nghệ thuật phổ biến trong những năm gần đây, đặc biệt ở khu vực thành phố lớn hoặc các địa điểm văn hóa. Viết thư pháp trong không gian công cộng không chỉ là một cách thể hiện nghệ thuật mà còn là một phương tiện giáo dục văn hóa, góp phần làm sống động không gian cộng đồng và kết nối mọi người.

Tạo cơ hội giao lưu văn hóa: Việc tổ chức các buổi viết thư pháp tại công viên, trung tâm thương mại, hay các sự kiện văn hóa giúp người tham gia, cả những người viết và người xem, có thể trao đổi, chia sẻ và học hỏi về các giá trị văn hóa truyền thống.

Phổ biến nghệ thuật thư pháp: Viết thư pháp ở nơi công cộng là một cách tiếp cận gần gũi và dễ tiếp cận hơn đối với công chúng, giúp nghệ thuật thư pháp đến gần hơn với mọi người, đặc biệt là thế hệ trẻ, những người có thể chưa có cơ hội tiếp xúc với nghệ thuật này trong môi trường học đường.

Tạo không gian nghệ thuật: Các buổi viết thư pháp có thể diễn ra trong không gian mở như công viên, phố đi bộ, hay các lễ hội văn hóa, tạo nên một không gian thư giãn và sáng tạo, nơi mọi người có thể thưởng thức và chiêm ngưỡng các tác phẩm nghệ thuật ngay tại chỗ.

Khơi gợi cảm hứng sáng tạo: Việc viết thư pháp không chỉ yêu cầu kỹ năng mà còn đòi hỏi sự sáng tạo. Khi thực hiện ở không gian công cộng, nghệ sĩ thư pháp có thể thể hiện sự sáng tạo của mình trong từng nét chữ, đồng thời truyền cảm hứng cho những người chứng kiến.

Giới thiệu văn hóa truyền thống: Viết thư pháp ngoài việc là nghệ thuật còn là một cách để bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống, đặc biệt là trong bối cảnh hội nhập và phát triển của các nền văn hóa khác nhau.

Hoạt động viết thư pháp trong không gian công cộng đã chứng minh được sức hút của nó và tạo nên một cầu nối giữa nghệ thuật, văn hóa và cộng đồng.

4.3.2.4. Hoạt động Vẽ trên đá cuội

Hoạt động vẽ lên đá cuội tại các nơi công cộng đang ngày càng trở nên phổ biến và được nhiều người yêu thích. Đây là một hình thức nghệ thuật đường phố giúp không gian công cộng trở nên sinh động và thú vị hơn. Các viên đá cuội thường được chọn để vẽ vì kích thước nhỏ gọn, dễ mang theo và dễ trang trí. Vẽ lên đá cuội mang đến sự mới mẻ và tạo điểm nhấn cho các không gian công cộng như công viên, quảng trường hay các khu vui chơi. Bên cạnh đó còn khuyến khích sáng tạo cho mọi lứa tuổi, giúp kích thích sự sáng tạo và tinh thần làm việc nhóm nếu được tổ chức theo nhóm. Góp phần bảo vệ môi trường, với những viên đá cuội thường là vật liệu tự nhiên và có thể tái sử dụng, điều này giúp giảm thiểu việc sử dụng nhựa hay các vật liệu không thân thiện với môi trường. Hoạt động này cũng là sợi dây kết nối cộng đồng. Việc vẽ và chia sẻ những viên đá cuội nghệ thuật có thể tạo cơ hội giao lưu, kết nối cộng đồng và giúp mọi người cảm thấy gần gũi hơn.

Điểm cần lưu ý:

Tôn trọng không gian công cộng: Cần chắc chắn rằng việc vẽ lên đá cuội không gây hư hại cho môi trường hoặc làm xấu đi cảnh quan chung. Các viên đá cuội nên được đặt ở những vị trí phù hợp.

Giữ gìn vệ sinh: Sau khi vẽ, cần đảm bảo rằng không gian xung quanh không bị bẩn hoặc vứt bỏ các vật dụng vẽ bừa bãi.

Chọn vật liệu an toàn: Việc chọn loại sơn không độc hại và phù hợp cho môi trường ngoài trời là điều quan trọng, để tránh ảnh hưởng đến sức khỏe con người và động vật.

Hoạt động này có thể được tổ chức dưới dạng các sự kiện cộng đồng hoặc hoạt động nghệ thuật tự phát, mang lại một không gian vui vẻ và đầy màu sắc cho mọi người.

4.3.2.5. Hoạt động Trang trí sản phẩm thủ công từ mây tre đan

Hoạt động trang trí lên sản phẩm thủ công từ mây tre đan tại các nơi công cộng có thể mang lại nhiều lợi ích, như nâng cao giá trị nghệ thuật và văn hóa của các sản phẩm truyền thống, đồng thời tạo cơ hội giao lưu giữa nghệ nhân và cộng đồng. Cụ thể, các hoạt động này có thể bao gồm:

Tạo điểm nhấn văn hóa: Sản phẩm thủ công mây tre đan như giỏ, đèn, bàn ghế hay các vật trang trí khác có thể được trang trí với họa tiết, màu sắc và hình dạng mới mẻ. Việc này không chỉ làm đẹp không gian mà còn giúp người dân và khách du lịch hiểu rõ hơn về nghệ thuật thủ công truyền thống của địa phương.

Khuyến khích sáng tạo cộng đồng: Các hoạt động này có thể bao gồm những buổi workshop, sự kiện trang trí tại các khu vực công cộng như công viên, trung tâm thương mại, hoặc chợ, nơi mà người dân có thể tham gia cùng nghệ nhân để trang trí các sản phẩm. Điều này giúp gắn kết cộng đồng và khơi dậy niềm đam mê sáng tạo.

Tăng cường quảng bá sản phẩm thủ công: Việc trưng bày các sản phẩm thủ công được trang trí đẹp mắt tại các địa điểm công cộng như khu vực du lịch, bến xe, sân bay, hoặc các khu chợ truyền thống có thể giúp nâng cao nhận thức về giá trị của các sản phẩm mây tre đan. Đây là một hình thức quảng bá hiệu quả cho các nghệ nhân và làng nghề.

Tạo sự thú vị và thu hút khách tham quan: Các khu vực công cộng được trang trí bằng những sản phẩm thủ công mây tre đan không chỉ làm đẹp không gian mà còn thu hút sự chú ý của du khách, góp phần làm phong phú thêm trải nghiệm của họ khi tham quan những địa điểm này.

Giữ gìn và phát huy nghề truyền thống: Những hoạt động này giúp bảo tồn và phát huy giá trị của nghề thủ công mây tre đan, đồng thời tạo điều kiện để thế hệ trẻ tiếp xúc và học hỏi nghề truyền thống, từ đó duy trì được sức sống lâu dài của nghề.

Tóm lại, trang trí lên các sản phẩm thủ công từ mây tre đan tại nơi công cộng không chỉ mang lại giá trị thẩm mỹ mà còn đóng góp vào việc bảo tồn, phát huy văn hóa truyền thống và tạo cơ hội giao lưu giữa nghệ nhân và cộng đồng.

4.3.2.6. Hoạt động Làm poster, bưu thiếp, hoa giấy

Hoạt động làm poster, bưu thiếp chúc mừng và hoa giấy tại các nơi công cộng không chỉ là một cách để thể hiện sự sáng tạo mà còn có thể tạo ra không gian vui tươi, ý nghĩa cho cộng đồng. Đây là những hoạt động có thể giúp kết nối mọi người, đặc biệt trong các dịp lễ, sự kiện hoặc kỷ niệm quan trọng. Dưới đây là một số ý tưởng và lợi ích của các hoạt động này:

Với hoạt động làm poster và bưu thiếp chúc mừng: Làm poster chúc mừng hoặc thông báo cho các sự kiện, lễ hội cộng đồng sẽ làm tăng tính hấp dẫn và tạo sự chú ý cho mọi người. Đối với làm bưu thiếp là tạo ra những bưu thiếp đẹp mắt với lời chúc mừng ý nghĩa sẽ là món quà đơn giản nhưng rất ấm áp và dễ gửi tặng cho người thân hoặc bạn bè trong các dịp đặc biệt như sinh nhật, lễ hội, năm mới, v.v. Với hoạt động làm hoa giấy là một hoạt động sáng tạo và thân thiện với môi trường, có thể thực hiện tại các không gian công cộng như công viên, thư viện, khuôn viên trường học, hay các trung tâm cộng đồng. Những bông hoa giấy đã tạo ra một không gian rực rỡ và tươi mới, mang lại cảm giác vui vẻ và thân thiện. Tóm lại, các hoạt động

này cũng có thể kết hợp với sự kiện như hội chợ, lễ hội hoặc các buổi triển lãm nghệ thuật cộng đồng. Các hoạt động không chỉ giúp mọi người thể hiện kỹ năng sáng tạo mà còn là cơ hội để học hỏi, giao lưu và hợp tác. Thông qua các hoạt động mọi người trong cộng đồng có thể tham gia và kết nối với nhau, tạo ra một môi trường thân thiện và hòa đồng. Hoạt động làm hoa giấy, poster, và bưu thiếp chúc mừng có thể làm cho không gian công cộng trở nên ấm áp và vui vẻ hơn, giúp mọi người cảm nhận được sự quan tâm và chúc phúc từ xung quanh.

4.3.2.7. Hoạt động in tranh khắc gỗ mini

In tranh khắc gỗ mini tại các nơi công cộng có thể là một hình thức nghệ thuật độc đáo, hấp dẫn cộng đồng và du khách, đồng thời tạo ra một trải nghiệm thú vị. Dưới đây là một số lợi ích và cách thức thực hiện hoạt động này:

Giới thiệu nghệ thuật truyền thống: Khắc gỗ là một nghệ thuật truyền thống có nguồn gốc từ nhiều nền văn hóa. Việc in tranh khắc gỗ mini ở nơi công cộng giúp bảo tồn và giới thiệu những giá trị văn hóa, nghệ thuật cổ điển tới công chúng, đặc biệt là thế hệ trẻ.

Tạo không gian tương tác: Khi tổ chức các hoạt động in tranh khắc gỗ mini tại công viên, khu phố đi bộ, hay các lễ hội ngoài trời, người dân có thể tham gia vào quá trình sáng tạo, từ việc chọn mẫu cho đến việc xem nghệ sĩ khắc và in tranh. Điều này tạo cơ hội để cộng đồng tiếp xúc trực tiếp với nghệ thuật và thậm chí có thể thử tay làm một bức tranh mini khắc gỗ.

Thúc đẩy du lịch và giao lưu văn hóa: Các hoạt động nghệ thuật như in tranh khắc gỗ mini đã thực hiện thu hút số lượng khách tham gia trải nghiệm đông đúc, đặc biệt đối tượng khách là trẻ em và những người yêu thích nghệ thuật đến các địa điểm công cộng. Du khách không chỉ được chiêm ngưỡng các tác phẩm nghệ thuật mà còn có thể mua những sản phẩm đặc biệt này làm kỷ niệm.

Khuyến khích sự sáng tạo: Hoạt động này đã tạo người trải nghiệm có thêm hiểu biết về tranh dân gian, từ đó góp phần sáng tạo nghệ thuật trong cuộc sống. Và cũng là cơ hội cho các nghệ sĩ hoặc thợ thủ công địa phương thể hiện tài năng, đồng thời khuyến khích sự sáng tạo và làm quen với một kỹ thuật cổ xưa.

Tạo dấu ấn văn hóa riêng biệt: Việc tổ chức in tranh khắc gỗ mini tại các nơi công cộng sẽ giúp hình thành một dấu ấn văn hóa đặc trưng cho địa phương, từ đó xây dựng thương hiệu và hình ảnh cho thành phố hay khu vực đó.

4.3.2.8. Hoạt động nặn gốm, vẽ men lên sản phẩm gốm thô

Hoạt động nặn đồ gốm và vẽ màu men lên sản phẩm gốm thô tại các nơi công cộng có thể mang lại nhiều lợi ích, cả về mặt nghệ thuật và cộng đồng. Những hoạt động này thường tạo cơ hội cho mọi người, đặc biệt là các bạn trẻ hoặc khách tham quan, trải nghiệm và tìm hiểu về nghệ thuật gốm, đồng thời cũng góp phần bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống.

Một số lợi ích của việc tổ chức hoạt động này:

Giới thiệu và bảo tồn nghệ thuật gốm truyền thống: Đây là một cách tuyệt vời để giới thiệu cho công chúng về quá trình làm gốm, từ nặn đất, tạo hình cho đến việc tráng men và nung gốm, giúp bảo tồn nghề thủ công truyền thống.

Khuyến khích sáng tạo cộng đồng: Thông qua việc tự tay làm ra những sản phẩm gốm, người tham gia sẽ cảm nhận được sự sáng tạo và khéo léo trong từng công đoạn, đồng thời có thể tạo ra những sản phẩm mang dấu ấn cá nhân.

Giải trí và thư giãn: Nặn gốm và vẽ men là những hoạt động thư giãn, giúp giảm căng thẳng, đồng thời mang lại sự hứng thú cho những ai yêu thích nghệ thuật và thủ công. Việc tổ chức các hoạt động nghệ thuật tại quảng trường đã thu hút nhiều người tham gia đặc biệt là trẻ em các khu dân cư lân cận và khách du lịch, sẽ tạo cơ hội cho các làng nghề gốm hoặc các cơ sở sản xuất gốm quảng bá sản phẩm của mình, tạo môi trường rèn luyện bản lĩnh và kỹ năng nghề cho sinh viên khoa Mỹ thuật, khoa Giáo dục Mầm non và Tiểu học trước khi ra trường. Tóm lại, hoạt động này không chỉ giúp nâng cao giá trị nghệ thuật mà còn có thể thúc đẩy sự giao lưu văn hóa và tạo ra một không gian công cộng mang lại những trải nghiệm về nghệ thuật bổ ích cho cộng đồng.

5. Thảo luận

Các hoạt động mỹ thuật công cộng tại Quảng trường Lam Sơn không chỉ đóng vai trò cải thiện cảnh quan đô thị mà còn tạo ra những giá trị thiết thực về giáo dục văn hóa, thẩm mỹ và gắn kết cộng đồng. Tuy nhiên, để các hoạt động này phát huy hiệu quả bền vững và có chiều sâu, cần lưu ý một số vấn đề sau:

Thứ nhất, đảm bảo tính bền vững: Các hoạt động mỹ thuật công cộng không nên dừng lại ở tính chất phong trào, ngắn hạn. Việc xây dựng chiến lược dài hạn, có lộ trình cụ thể, gắn với quy hoạch phát triển không gian văn hóa đô thị là yêu cầu cấp thiết nhằm duy trì hiệu quả lâu dài và tránh lãng phí nguồn lực.

Thứ hai, tăng cường sự tham gia của cộng đồng: Mỹ thuật công cộng chỉ thực sự phát huy tác dụng khi có sự tham gia tích cực từ phía người dân. Cần thiết lập các cơ chế mở để cộng đồng – đặc biệt là thanh thiếu niên, sinh viên các ngành nghệ thuật – có thể chủ động đóng góp ý tưởng, tham gia sáng tác và quản lý không gian nghệ thuật.

Thứ ba, đẩy mạnh cơ chế phối hợp liên ngành: Hiệu quả của các hoạt động mỹ thuật công cộng phụ thuộc vào sự liên kết giữa các cơ quan quản lý nhà nước (như Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch; UBND phường Hạc Thành), các cơ sở đào tạo chuyên ngành (đặc biệt là Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa), các nghệ sĩ và tổ chức xã hội – nghề nghiệp. Việc xây dựng cơ chế phối hợp rõ ràng, có phân công trách nhiệm cụ thể là điều kiện tiên quyết để triển khai các chương trình nghệ thuật công cộng một cách hiệu quả.

Thứ tư, khuyến khích xã hội hóa và tài trợ nghệ thuật: Để mở rộng quy mô và nâng cao chất lượng hoạt động, cần phát huy vai trò của khu vực tư nhân thông qua cơ chế xã hội hóa. Việc kêu gọi doanh nghiệp tham gia tài trợ cho các dự án nghệ thuật công cộng không chỉ giúp đa dạng hóa nguồn lực mà còn thể hiện trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp đối với cộng đồng.

6. Kết luận

Mỹ thuật công cộng là cầu nối giữa nghệ thuật và đời sống, góp phần nâng cao chất lượng môi trường đô thị và gắn kết cộng đồng. Với lợi thế không gian, giá trị lịch sử và vai trò trung tâm văn hóa, Quảng trường Lam Sơn hoàn toàn có tiềm năng trở thành không gian nghệ thuật công cộng tiêu biểu của khu vực Bắc Trung Bộ. Việc xây dựng và tổ chức bài bản

các hoạt động mỹ thuật công cộng tại đây không chỉ phục vụ người dân mà còn góp phần phát triển du lịch, quảng bá hình ảnh của tỉnh Thanh Hóa hiện đại - văn minh. Các hoạt động mỹ thuật công cộng còn là một môi trường bổ ích cho sinh viên khoa Mỹ thuật, khoa Giáo dục Mầm non và Tiểu học rèn luyện kỹ năng, bản lĩnh nghề nghiệp trước khi ra trường. Bên cạnh đó, đây cũng là môi trường để cho các nguồn nguyên vật liệu của địa phương được khoác lên mình những màu sắc sáng tạo mới để vươn xa hơn.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Trần Việt Anh (2024), *Phát huy giá trị văn hóa truyền thống Thanh Hóa qua nghệ thuật điêu khắc trong không gian công cộng ở thành phố Thanh Hóa*, Kỷ yếu hội thảo khoa học “Xứ Thanh đa dạng văn hóa và phát triển bền vững”, Nxb Chính trị Quốc gia sự thật.
- [2]. Phạm Đức Bình (2019), *Nghệ thuật công cộng và thiết kế đô thị*, Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật, số 9.
- [3]. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2021), *Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030*.
- [4]. Đoàn Văn Đức (2022), *Vai trò của nghệ thuật công cộng trong phát triển cộng đồng*, Hội thảo quốc gia về Mỹ thuật công cộng, Đại học Mỹ thuật Việt Nam.
- [5]. Nguyễn Thị Thu Hằng (2018), *Mỹ thuật công cộng trong đời sống đô thị Việt Nam hiện nay*, Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật.
- [6]. Nguyễn Thị Thu Hương (2020), *Mỹ thuật công cộng trong không gian đô thị Việt Nam*, Nxb Mỹ thuật.
- [7]. Jane Jacobs (1961), *The Death and Life of Great American Cities*, Random House.
- [8]. UBND thành phố Thanh Hóa (2023), *Đề án phát triển văn hóa đô thị thành phố Thanh Hóa giai đoạn 2021-2025*.

VAI TRÒ CỦA HOẠT ĐỘNG MỸ THUẬT CÔNG CỘNG TẠI KHÔNG GIAN VĂN HÓA QUẢNG TRƯỜNG LAM SƠN, PHƯỜNG HẠC THÀNH, THANH HÓA

Lê Văn Tĩnh

Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa

Email: levantinh@dvttdt.edu.vn

Ngày nhận bài: 09/6/2025

Ngày phản biện: 11/6/2025

Ngày tác giả sửa: 20/6/2025

Ngày duyệt đăng: 24/7/2025

Ngày phát hành: 31/7/2025

Bài viết phân tích vai trò của hoạt động mỹ thuật công cộng tại Quảng trường Lam Sơn - không gian văn hóa trung tâm thuộc phường Hạc Thành, Thanh Hóa. Với tư cách là biểu tượng lịch sử - văn hóa đô thị, Quảng trường Lam Sơn là địa điểm lý tưởng để triển khai các hoạt động nghệ thuật vì cộng đồng. Thông qua các hình thức như vẽ chân dung, viết thư pháp, nhân tượng, nặn gốm..., các hoạt động mỹ thuật tại đây không chỉ góp phần làm phong phú đời sống tinh thần của người dân mà còn nâng cao nhận thức thẩm mỹ, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống trong không gian đô thị hiện đại.

Từ khóa: Hoạt động mỹ thuật; Mỹ thuật công cộng; Không gian văn hóa; Quảng trường Lam Sơn.